

Epíleg

Artur Noguero¹

Benvolguda lectora o lector,

Has arribat al final del manual, suposant que hagis seguit l'ordre d'edició. La seva lectura ha estat una aventura compartida amb els membres del grup de recerca GREIP. Esperem, però, que això sigui l'inici d'un nou procés, també compartit, de creació de noves pràctiques educatives inspirades i potenciades per tot el que has llegit en aquestes pàgines. Aquí, hi has trobat moltes eines i recursos per a la recerca sobre l'educació plurilingüe i intercultural. Amb la seva lectura, però, no acaba res, sinó que s'obre la possibilitat d'actuar a partir del llegit, d'iniciar nous projectes que porten a un millor aprenentatge de la diversitat de llengües i cultures. A més de ser el punt de partida, aquest llibre pot i ha d'esdevenir un acompanyant fidel, i alhora crític, del camí que emprenguis, una nova empenta en la teva professió, perquè un bon docent és qui es fa preguntes i cerca respostes sobre allò que fa i el que cal fer per millorar.

Aquest text, atès que és un manual, ha estat concebut, en primer lloc, com a guia per a les persones investigadores de doctorat que volen fer recerca en els diferents camps de l'educació plurilingüe i intercultural, objectiu central del GREIP. És un molt bon instrument perquè, en aquestes pàgines, hi ha molt variades propostes de recerca, s'hi aporten eines i recursos concrets per a realitzar-les, i fins i tot es donen claus per a l'escriptura d'articles per comunicar les recerques i els seus resultats, base per socialitzar i donar visibilitat a les feines de l'escola. Evidentment, per als estudiants universitaris és una font de múltiples idees i recursos per a la realització dels treballs universitaris. L'interessant, a més, és que aquestes eines i recursos es presenten en relació a recerques concretes i amb una mirada, la de l'etnografia i l'anàlisi de la conversa, que dona sentit i unitat a tot plegat. D'aquesta manera es mostra que, per a ser rigorós en l'ús del que es

1. Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra, Catalunya/Espanya; artur.noguero@uab.cat

Per citar: Noguero, A. (2017). Epíleg. A E. Moore i M. Dooly (Eds), *Enfocaments qualitius per a la recerca en educació plurilingüe* (p. 497-500). Research-publishing.net. <https://doi.org/10.14705/rpnet.2017.emmd2016.644>

proposa al manual, s'ha de saber adaptar a la situació concreta en què s'empra, l'escola i les aules.

Al llibre es plantegen també perspectives que van més enllà de les recerques i estudis universitaris, ja que trenca amb la tradicional manera de veure el treball universitari, tancat en la mateixa universitat. Això ho fa a partir d'un nou enfocament de la recerca en didàctica de les llengües: l'educació plurilingüe i intercultural. Aquest manual recull, des de molts punts de vista, la història del GREIP que, essent un grup universitari, ha sentit la necessitat de ser una porta oberta per on han entrat els professionals de l'ensenyament de llengües i les seves pràctiques escolars que han esdevingut un dels eixos centrals del seu quefer universitari. D'aquesta manera, el GREIP trenca els límits entre la producció de coneixement i les pràctiques docents: teoria i pràctica es construeixen recíprocament.

Com recomanen diverses autores del manual, l'ideal de la recerca és que, en el seu disseny, qui investiga adopti una posició activa com a participant compromès en la millora dels processos de l'educació plurilingüe i intercultural. Cal viure les pràctiques docents per poder fer recerca, observació participant, recerca acció... En definitiva, fer recerca ha d'ajudar a intervenir críticament en els processos d'ensenyament per millorar-los. I en les propostes del manual, els estudiants universitaris, el seu professorat, i els docents no universitaris trobaran vies per a la seva millora professional. Perquè com es diu al llibre, l'objectiu del GREIP és fer recerca tots plegats per trobar noves formes d'ensenyar les llengües de manera integrada; proposar noves formes que atenguin la diversitat de contextos que es donen en la societat multilingüe que ens ha tocat viure, i així aconseguir que els i les aprenents esdevinguin persones plurilingües sensibles a la diversitat lingüística del seu entorn i de tot el món.

La nostra societat està vivint uns canvis molt profunds i ràpids que fan que, en l'ensenyament de llengües, moltes de les propostes didàctiques, que eren de referència, hagin esdevingut un fre per donar respostes viables i eficaces a les noves situacions. Al manual es revisen moltes concepcions d'aquesta realitat plural i diversa, així com de la manera d'ensenyar llengües. En

diferents capítols, es va primfilant el significat de la competència plurilingüe i intercultural, i també el que suposa en la creació d'activitats docents per al seu desenvolupament, la qual cosa suposa una coordinació i integració entre les diferents llengües de l'escola, alhora que també es consideren les llengües de l'alumnat, les de l'entorn i altres llengües amb què es puguin relacionar els nois i noies de l'escola. A més, com que al manual es reconeix que l'aprenentatge de llengües és una activitat social que es realitza en interacció amb altres persones, sigui directament o a través de documents escrits o multimodals, i amb la mediació de les tecnologies, les propostes obren el camp de la recerca a la telecol·laboració i a altres formes de comunicació de la societat actual. Ensenyar llengua pren en el manual una dimensió global que té en compte totes les variacions que es donen segons la diversitat de textos, d'àmbits d'ús, de canals i de suports en què es vehiculen, de formats, de modes d'organització textual, de llengües... En definitiva, la llengua es tracta com allò que veritablement és: un mitjà complex de construcció del pensament, de les emocions, de les identitats personals i socials...

Una de les particularitats del manual és que, en ell, hi és present la vida d'un grup de recerca i d'unes companyes i companys de viatge, i aquest relat més personal pot servir com a model per a una veritable millora de l'ensenyament de llengües. El GREIP promou la reflexió cooperativa amb docents, estudiants en pràctiques i persones investigadores en formació, centrada en l'observació i l'estudi de les competències de partida de l'alumnat, de les seves pràctiques socials habituals i del paper de l'escola en la seva educació plurilingüe i intercultural. Aquest treball, fet braç a braç amb el professorat, apareix al manual com un punt de partida que és imprescindible tenir en compte. Ja s'ha dit abans que el manual vol ser un company del camí, i un bon camí cal no emprendre'l sol perquè el treball en equip és la clau del progrés i professionalització dels que es dediquen a l'ensenyament de llengües. La investigació col·laborativa té una doble vessant: d'una banda planteja la necessitat, que apareix en tots els capítols, de recolzar-se en el treball cooperatiu, d'obrir-se al grup de treball i no quedar-se en la recerca personal; d'una altra banda planteja la necessitat d'implicar-se amb el professorat de les aules en l'esdevenir de les pràctiques docents i en la millora de la didàctica de la llengua, de les llengües.

I ara, anem per feina!

Ara sí que han acabat les pàgines del llibre. Antigament, un cop el llibre sortia de la llibreria o la biblioteca, es feia difícil conèixer la vida que seguia. Ara, però, la situació ha canviat i el web del GREIP pot potenciar la relació amb els lectors i lectores. El manual, com a *opera aperta* que és, espera conèixer les vostres pràctiques per poder ser l'acompanyant fidel i crític que us ajudi a reescriure les seves pàgines.